

Синхронното виртуално обучение по чужд език в предучилищна и начална училищна възраст

Synchronous Online Foreign Language Education for Young Learners

Данаил Данов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (България)

Danail Danov

Sofia University “St. Kliment Ohridski” (Bulgaria)

Рачева, Вероника. *Ранно чуждоезиково обучение в синхронна виртуална учебна среда*, Варна, 2020, 189 с., ISBN 978-619-91630-2-3

Основната цел на монографичния труд *Ранно чуждоезиково обучение в синхронна виртуална учебна среда* (Варна, 2020, 189 с.) с автор Вероника Рачева е да проучи практиките и прилагането на синхронните виртуални учебни среди в ранното чуждоезиково обучение чрез теоретично и емпирично изследване. За пръв път в българската научна литература на база на задълбочено теоретично проучване и проведено емпирично изследване с близо 200 учители са изведени и систематизирани методическите аспекти и спецификите на обучението по чужд език в предучилищна и начална училищна възраст, реализирано в синхронна виртуална учебна среда.

Монографичният труд на Вероника Рачева се отличава не само с оригиналност, но и с безспорна актуалност. Той има и практикоприложен характер в областта на ранното чуждоезиково обучение, тъй като предлага авторов модел с конкретни методически насоки за учители и примери за провеждане на учебни дейности по чужд език в синхронна виртуална учебна среда. Изведеният авторов модел е опит за преразглеждане и надграждане на установените разбирания в педагогиката и методиката на преподаване и има особена приложимост в специфичната ситуация, в която е публикуван, а именно непредвидения и повсеместен преход от традиционно обучение към обучение в

електронна среда поради пандемията от COVID-19. В този контекст монографичният труд разкрива по убедителен и изчерпателен начин потенциала на синхронните виртуални учебни среди да обогатят и разширят алтернативите за усвояване на чужд език, като предложат нов тип педагогическо взаимодействие. Представеният модел е плод не само на направения анализ на научната литература и нормативни документи в областта на ранното чуждоезиково обучение и синхронното виртуално преподаване, но и на професионалния опит на автора.

Вероника Рачева има успешно защитена дисертация по теория на възпитанието и дидактика в предучилищна възраст към СУ „Св. Климент Охридски“, специализация по методи на педагогическите изследвания от Института по образование на Лондонския университет, специализация в областта на виртуалното преподаване от Калифорнийския университет, както и богат практически опит като преподавател по електронно обучение на студенти, учители и специалисти в сферата на образованието.

Монографията *Ранно чуждоезиково обучение в синхронна виртуална учебна среда* се състои от две части. В първата част е представено теоретичното проучване по темата и авторов модел с методически насоки за учители по чужд език в предучилищна и начална училищна възраст. Разгледани са теориите, допринесли за развитието на ранното чуждоезиково обучение, както и специфичните аспекти на неговото реализиране в предучилищна и начална училищна възраст. Представени са и някои ключови нормативни документи, които задават рамката на провеждането и организацията на обучението по чужд език, както и очакваните резултати от него в края на началния училищен етап. Проучени са детайлно спецификите на синхронните виртуални учебни среди като средство за реализиране на педагогическо взаимодействие чрез дефиниране на тяхната същност; извеждане на техническите възможности, които трябва да осигуряват, за да гарантират реализирането на качествено виртуално обучение и определяне на техните социални и психолого-педагогически характеристики. При представяне на авторския модел специфичен фокус е поставен върху разглеждането на синхронните виртуални учебни среди като средство за реализиране на ранно чуждоезиково обучение и потенциала им да развият и надградят различните умения и компетентности на децата от предучилищна и начална училищна възраст.

Във втората част от монографичния труд са представени организационните параметри и резултатите от проведеното емпирично изследване под формата на анкетно проучване с близо 200 учители по чужд език в предучилищна и начална училищна възраст. Негова основна цел е да се проучат и анализират практиките, мнението и оценката на предучилищните педагози и началните учители по чужд език за синхронното виртуално преподаване с оглед изграждане на адекватна методика за реализиране на ранно чуждоезиково обучение

в предучилищна и начална училищна възраст. Допълнително е анализирано влиянието на факторите възраст, опит и професионална подготовка върху мнението и оценката на респондентите за приложението на синхронните виртуални учебни среди в ранното чуждоезиково обучение чрез статистически анализ, направен с помощта на Хи-квадрат теста на Пиърсън. На база на изводите от анкетното проучване са систематизирани препоръки за по-ефективното въвеждане на синхронните виртуални учебни среди в ранното чуждоезиково обучение.

Анкетното проучване е проведено в края на втория срок на учебната 2019/2020 година, протекъл почти изцяло в дистанционна форма на обучение. Безспорно тази специфична ситуация е повлияла на резултатите от изследването, тъй като голям процент от респондентите (71%) са посочили, че имат опит в реализирането на ранно чуждоезиково обучение в синхронна виртуална учебна среда. Според автора, ако изследването бе проведено няколко месеца по-рано, то този процент би бил не повече от 20%. Именно тази специфика на изследването разкрива друг негов принос. Анализираните резултати до голяма степен представят една моментна картина на екстремно наложеното от външни фактори и тепърва проходящо синхронно виртуално обучение по чужд език в предучилищен и начален училищен етап. Те дават ценна отпавна точка за бъдещи проучвания, с които да се проследи и оцени по какъв начин натрупаният от учителите опит може да се усъвършенства и използва ефективно за подобряване качеството на българското образование.

В заключение, може да се обобщи, че монографичният труд *Ранно чуждоезиково обучение в синхронна виртуална учебна среда* на Вероника Рачева се отличава с висока научна и приложна стойност в областта на ранното чуждоезиково обучение, електронното обучение, предучилищната и начална училищна педагогика

Доц. дн Данаил Данов

dkdanov@uni-sofia.bg

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
бул. „Цар Освободител“ 15, София 1504, България

Assoc. Prof. Danail Danov, D Habil

dkdanov@uni-sofia.bg

Sofia University “St. Kliment Ohridski”
15 Tzar Osvoboditel Blvd., Sofia 1504, Bulgaria